

Lapin luonnontuoteala tähtää teolliseen tuotantoon

Mustikanversojen konekeräys testissä

■ Rovaniemen maalaiskunta
Anne Torvinen

Lapin luonnontuotealalla on käynnistymässä keruutuotteen massamittainen hyödyntäminen. Kesän aikana on ollut koekäytössä ensimmäinen koneellinen keruumenetelmä, joka on suunniteltu mustikanversojen talteenottoon. Koneellisella keruulla tehostetaan tuotantoa, sillä Lapin kesä on suhteellisen lyhyt ja aikaa ja kerääjiä vähän.

Koneellisen keräysmenetelmän koekäyttö on osoittanut keruutuotannon laitekehityksen hyvin tarpeelliseksi teollisuusmittakaavaisten yritysten tarpeisiin. Laitekehityksen tiimoilta on käynnissä selvitystyö, Luonnontuotealan laitekehitys -hanke, jota vetää Rovaniemen ammattikorkeakoulun palkkalistolla oleva Markku Koistinen. Selvityksessä kartoitetaan luonnontuotealan eri toimijoiden tarpeita, joiden pohjalta lähdeään työstämään laitekehityksen keskittyvää kokonaisuu-
ta.

Keskiviikkona koneellista mustikanversojen keruumenetelmää testattiin Ranuan tien varressa Rovaniemen maalaiskunnassa luonnontuotealan eri hankkeiden vetäjien ja 4H-piirin jäsenten voimin.

Raivaussahaan liitettävän keruulaitteen on kehittänyt Matti Ramin apunaan RAMK:n insinööriopiskelijat konetekniikan lehtori Jukka Säynäjäkankaan johdolla. Kangassällillä varustettu leikkuri kiinnitetään tavalliseen raivaussahaan ja käytännössä kerääminen näyttää varsin vaivattomalta.

– Mustikanversoista leikataan noin 10-15 senttiä tämät kesän kasvusta. Kaikki huonokuntoiset osat ja ylimääräiset

ANNETORVINEN

kasvit ja roskat erotellaan lajittelupöydällä pois. Sitten versot pakataan kuivauslaatikoihin ja kuljetetaan kuivattaviksi Kemijärvelle, Eija Vuorela Lapin 4H-piiristä kertoi.

Teetä mustikan versoista

Lapin 4H-piirin luonnontuotealan kehittämisshanke Kierroksia Keruutuotantoon on järjestänyt keruutoiminnan kehittämiseksi käytännön toiminnan. Hankkeen toimintamuotoina on itse keruutoiminnan toteuttamisen lisäksi muun muassa uusien keräilijöiden aktivoiminen ja hankelkuntien olemassa olevien luonnontuotealan yrittäjien, osuuskuntien ja toimijaryhmien verkottumisen edistäminen.

Mustikanversojen terveysvaikutteita on tutkittu ja todettu, että niitä on runsaasti. Erilaisia käyttö- ja tuotemahdollisuuksia kehitellään hankkeessa mukana olevissa yrityksissä, mutta tällä hetkellä versoja kerätään teen valmistukseen.

– Olemme keränneet mustikanversoja alkukesästä ja nyt uudelleen, sillä nämä kaksi ajankohtaa ovat viime kesän tutkimusten mukaan parasta aikaa saada talteen eniten versojen terveysvaikutteisia aineita, kuten neomyrtiliiniä, Vuorela selvitti.

– Aikaisemmin on ollut tarjolla mustikanversoeteetä, joka on itse annosteltava, mutta nyt keruutoiminnan kehittämiseen toivotaan johtavan teolliseen tuotantoon, jolloin versot kuivataan, jauhetaan ja pusset-

■ Mustikanversojen koneelliseen keräämiseen on kehitetty laite, joka liitetään tavalliseen raivaussahaan varteen. Aarre Hyötylä testasi eilen tätä Matti Raminin kehittämää konetta.

taan teepusseihin. Tulevaisuudessa me siis hoitaisimme keruupuolen ja eri yritykset voisivat sitten tilata raaka-ainetta meiltä teolliseen tuotantoon ja myyntiin, Vuorela kertoi.

Tiivistä ja monipuolista yhteistyötä

Luonnontuotteiden kehitystoimintaa on toteutettu kesän aikana kiinteässä yhteistyössä luonnontuotealan eri osaluokkien painottuvien hankkeiden kanssa. MTT:n hallinnoima Irja Mäkitalon Luonnosta teolliseen tuotantoon -hanke on linkki teollisuusmittakaavaisiin yrityksiin ja koekäytetty keruulaite on tässä hankkeessa toteutettu LMK:n Olli Kauvosaaron Tuloa ja Työtä Luonnosta -hanke puolestaan on aikuisryhmien luonnontuotealan koulutusohjelma, jonka opiskeijat hankkivat monipuolista koulutusta ja ovat mukana myös massakeruun kehittämisessä.

Luonnontuotteiden keruuhankkeessa on mukana iso joukko yrityksiä eri puolilta Suomea sekä tietysti lappilaisia alan pieniryhmiä. Esimerkiksi Noiro Oy, Pharmia Oy ja Suomen Kolmannen suurin teesyritys Aaro Forsman Oy ovat mukana hankkeessa. RAMK:n kanssa yhteistyötä tehdään laitepuolen kehittämisen lisäksi myös itse luonnontuotteiden kehittämisessä, jossa suurena apuna tulee olemaan Pöykkölän yksikössä sijaiseva tuotekehityskeskitys.

Kierroksia Keruutuotantoon -hankkeen rahoittajia ovat Lapin Leader -yhdistys ja Outo-kaira Tuottamhan ry. Kyseessä on EU-rahoitteinen kahden eri toimintaryhmän yhdessä rahoittama kehittämisshanke. Hankkekuntina mukana ovat Sodankylä, Savukoski ja Salla sekä Pello ja Rovaniemi.